

Onsdagen den 4 juli 1962

KANALPROJEKT I HOGSJO OCH ERSTORPS DANSLOGE

Framlidne kammarherre Fr. von Mecklenburg, på Högsjö gård hade stort intresse för olika anläggningar, även om inte alla projekt kom till utförande. I seklets barndom planerades en kanal norrut från Högsjö station genom den s. k. Nyängen (sedermera övre Sågsjön) upp genom Skräckkärren till torpet Vedermodan att användas för timmerflottning till den nyanlagda sågen. Kanalen stakades också, men arbetet kom aldrig till utförande. I stället forslades timret från södra delen av godset till Högsjöns östra del och flottades över sjön till "Vesterängslandet" i närheten av Ahlö. Därifrån ledde en bana för timmertransporter till sågen. Den trafikerades med häst och tralla.

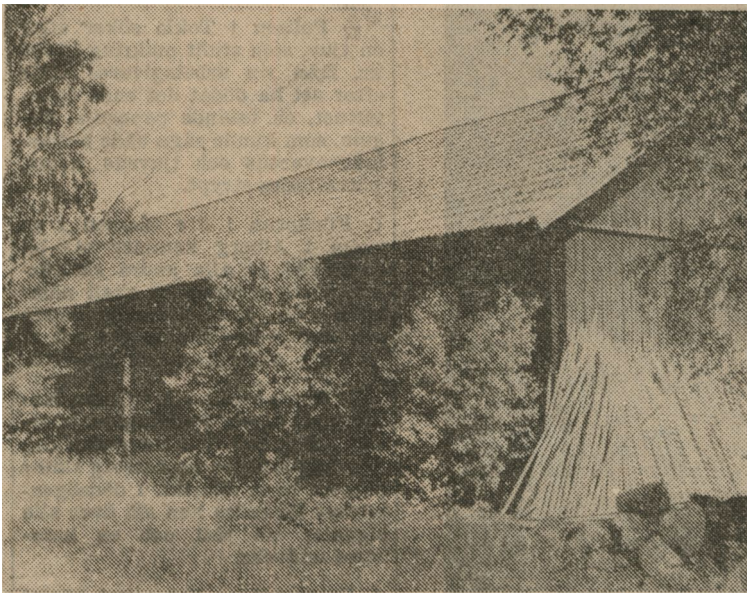
Efter den stora skogsbranden 1914, då även ungskogen som växt upp efter eldens härjningar på 1890-talet strök med, blev sågen om- och tillbyggd och rörelsen drevs i större skala. På 20-talet anlades en konstgjord sjö vid sågen och en damnanläggning byggdes mellan Nyängen (som då blev omdöpt till övre Sågsjön) och sjön vid sågen för erhållande av reservvatten. Anläggningen är numera slopad.

Efter Högsjö järnvägsstations tillblivelse på 1870-talet uppsattes där en handelsbod under namn av Nylund med en köpman Eriksson som "handelspatron". Denne efterträddes av tvenne kumpaner, Johansson och Linderstam, vilka i sin tur avlöstes av handlande Brolin. Efter denne kom handlare Andersson i sekelskiftets dagar. Efter hans avflyttning innehades butiken från och med seklets andra decennium och fortfarande av "Sandbergs", som skylten anger.

För de gamla på godset var så sorjt att de blev placerade här och där på kammare. Torpet Bosund vid stranden av örmosen, norrut från järnvägsstationen, blev ett slags ålderdomshem i smått. Där var en tvåvåningsbyggnad. In på 1900-talet efterträddes det av Finninge som hem för äldre, fast alla fick inte rum där. De av sign. E-1 A-n omtalade "Lärkorna" ambulerade t. ex. mellan torpen Karstorp och Björkmon.

För pensionerade soldater uppbyggdes 1870 Björnbäckslund eller Björnbäcken, som det kallades, av en riven visthusbod från gården Ahlö. Tvenne pensionerade fosterlandsförsvarare njöt där sitt otium. Skomakeri och snickeri jämte en ambulerande s. k. potatiskvarn fick utgöra kompletment till den inte alltför högt tilltagna "livräntan".

Framlidne torparen Erik Olsson i Menestugan, född 1860, vid torpet Erstorp, berättade om gamla händelser, namn på platser etc. som han hört av sina föräldrar. På vägen mellan Erstorps utloge och landsvägen mot Högsjö är "Jungfrubacken" belägen. Vid denna backe skulle en flicka ha blivit mördad.

Den beryktade danslogen vid Erstorp.

satt vid diskbänken i köken att placera matskedar i, då de skulle torka efter diskning.

"Torget" fanns i närheten av torpet Fredrikstorp. Där möttes Högsjö- och Vingåkersbor jämte "Lännäs-gubbar" och bedrev marknadsrörelse.

Högsjöbor med svartkonstbok

Skrock och övertro var inte främmande för Högsjöborna i gammal tid. Ett par bröder var ägare till en s. k. svartkonstbok med röda bokstäver på svarta blad. Därför kunde de genom studier av denna bok litet mer än andra människor. Den ene brodern lärde sig t. ex. att se på nyköpta smågrisar så att dessa miste matlusten och tynade bort.

Vid torpet Trolledal bodde en gumma som var kunnig med "häxeri". Det var ingen konst för henne att reta vargarna på granens kreatur eller att laga så att korna inte mjölkade något på en gård utanför Stockholm... Undra sen på om det spökade vid Trolldalsbacken!

Till ordningen hörde att i trakten vandrade s. k. original. Ett par förtjänar här ett omnämnande. Den personifierade artigheten utgjorde "Gubben Förlåt", som då han kom fram på gårdsplanen vid ett ställe alltid bugade djupt tre gånger under det han bad om förlåtelse för att han kom.

Gumman "Mallka" var enligt egen utsago bekant med både kungen samt kammarherr'n på Segersjö och andra höga herrar, som hon uttryckte sig, så att hon fick gå mellan stugorna medförande en del krukor, knyten, etc. som reseffekter.

Ungdomens nöjesliv

bestod i att anordna stugdanser samt att trefaldighetsafton samlas i stora skaror och tåga upp till trakten av Haddelund för att där "dricka brunn" ur en källa, som ansågs ha ett hälsobringande vatten. Största ärendet var nog inte så mycket omtanke om häl-

I seklets barndom var det en samlingsplats mitt för stationshuset i Högsjö. Den kallades Grottan och där fanns under några jättegranar bänkar och bord — en omtyckt plats för kortspel. Den som inte hade lust med detta slag av nöje kunde pröva sin skicklighet i en slängunga av jätteformat. Men på lördags- och söndagskvällar samlades man till dans i "Sköttorpaladan", kvarstående uthus sedan bondgården Sköttorp revs på 1800-talets första hälft.

När denna lada av åldersskäl revs under första världskrigets dagar, blev Erstorps utloge samlingsplatsen där tillställningar ägt rum in i våra dagar. Att platsen var omtyckt och att där inte heller saknades publik framgår i texten till schottisen "På logen vid Erstorp". "Juninattens ljuvliga mystik, runt i hagarna kring Erstorp rår, Ekot utav gammal dansmusik, hän mot Hassélbacken går..." o. s. v. Och på ett annat ställe heter det att "där spelas hambo, folk ifrån Gambo (by i Pålshodatrakten), Byle och Eketorp, Bilsbro och Göketorp, ifrån Läppe och Marsjö och Ingvaldstorp..."

Emanuel.

Effektiviteten har fått vi dansloge, då

Förtjänat
katri

Katrineholms förening beslutade på fredagsmöte på fredagskvällen hos stadsredningsutskottet i Katrineholmaren K. A. cago tilldelas förtjänsttecken

Motiveringen mångåriga och hembygden och Katrineholm.

Hembygdsföreningen remiss från byskrivelse från Katrineholm om att den kommunala redningsverket bör byggelse. Fören

T V-s
upp p